

WARSZAWA LAT 20., CZYLI: „CO NAM ZOSTAŁO Z TYCH LAT...”

Robert Jaszczyk

KATEGORIA WIEKOWA: 15–18 LAT

ADRESAT: uczniowie w wieku 15–18 lat.

CZAS ZAJĘĆ: prezentacja 45 minut.

SŁOWA KLUCZOWE: historia, Warszawa latach 20., odzyskanie niepodległości, dwudziestolecie międzywojenne, ludzie Mazowsza, zmiany społeczne.

WPROWADZENIE

Lata 20. XX wieku w historii Polski to czas piękny, ale też trudny. Po 123-letnim okresie zaborów i zniszczeniach spowodowanych przez I wojnę światową młode państwo polskie musiało się zająć nie tylko odbudową zniszczonego kraju, lecz także stworzeniem od podstaw gospodarki, nauki, kultury, sił zbrojnych, a nawet sportu. Wspólny wysiłek naszych rodaków dał imponujące efekty, a to w znacznym stopniu wpłynęło na życie następnych pokoleń. Warszawa jako stolica miała duży wpływ na zmiany zachodzące w całym kraju.

CEL OGÓLNY

Realizacja projektu mającego poszerzyć zakres wiedzy dotyczącej roli i znaczenia Warszawy w zmianach cywilizacyjnych zachodzących w latach 20. XX w. i postaci, które miały największy wpływ na rozwój różnych sfer życia społecznego. Prezentacja efektów realizacji projektu podczas szkolnego przeglądu różnych form aktywności uczniów.

CELE SZCZEGÓŁOWE

Uczeń:

- wyszukuje informacje z różnych źródeł (strony internetowe, książki i inne publikacje), selekcjonuje je i przygotowuje notatkę na wybrany temat;
  - dobiera scenografię, choreografię i rekwizyty charakterystyczne dla omawianego okresu;
  - korzysta z technologii informatycznych;
  - potrafi użyć różnych form przekazu informacji podczas prezentacji zebranego materiału innym uczniom;
  - zna złożone przyczyny trudnej sytuacji Polski w pierwszych latach po odzyskaniu niepodległości;
  - przyswaja przekazywane w różnych formach informacje dotyczące zachodzących w Warszawie w latach 20. wydarzeń o znaczeniu historycznym, społecznym i in.;
  - dostrzega rolę stolicy państwa jako głównego ośrodka zmian zachodzących w różnych obszarach życia społecznego;
  - poszerza wiedzę dotyczącą rozwoju mass mediów;
  - potrafi ocenić wpływ wydarzeń tamtego okresu na życie kolejnych pokoleń;
  - umie współpracować w grupie.
-

METODY PRACY:

klasyfikacja wg W. Okonia

- opis,
- giełda pomysłów,
- asymilacji wiedzy,
- samodzielne dochodzenie do wiedzy,
- ekspresyjna,
- realizacji zadań wytwórczych,
- zabawy inscenizacyjne.

FORMY PRACY:

- indywidualna,
- grupowa.

POMOCE DYDAKTYCZNE:

- laptop, rzutnik, aparatura nagłaśniająca;
- mapa Polski;
- figury szachowe lub małe proporczyki na podstawkach;
- sprzęt sportowy – dyski frisbee – 5 sztuk w kolorach kół olimpijskich;

ZAŁĄCZNIKI:

1. Tekst informacyjny nr 1.
- 2–6. Ilustracje – rok 1920, ulica Warszawy, plakat mobilizacyjny, plakat mobilizacyjny, Ogród Saski.
7. Tekst informacyjny nr 2.
8. Tekst informacyjny nr 3.
- 9–12. Ilustracja – kurtyna, rok 1924, rok 1926, wewnątrz pokoju.
13. Tekst informacyjny nr 4.
- 14–16. Ilustracja – rok 1928, plakaty.
- 17–18. Tekst informacyjny nr 5, nr 6.
19. Pytania konkursowe.

BIBLIOGRAFIA:

J. Odziemkowski, *Bitwa Warszawska 1920 roku*, Mazowiecki Ośrodek Badań Naukowych, Warszawa 1990.

ŹRÓDŁA INTERNETOWE [dostęp: 16.09.2020]:

https://www.tekstowo.pl/piosenka,ludmila_warzecha,lata_dwudzieste__lata_trzydzieste.html
<https://www.youtube.com/watch?v=XWOzpKBEJRs>
<https://www.oldpics.org/en/photo/plac-zamkowy-2609/>
<https://nowosci.com.pl/gajchan-najechal-na-nasz-region/ar/11268126>
<http://tmptik.org.pl/zywa-lekcja-historii-punkt-rekrutacyjny-bitwa-warszawska-1920-roku/>
<https://pl.pinterest.com/pin/565694403180616538/>
https://domodi.pl/trendy/lata-20-moda-damska-i-meska-historia-i-inspiracje-na-impreze-w-stylu-lat-dwudziestych_2391
<https://kultura.gazetaprawna.pl/galerie/986845,duze-zdjecie,1,zabrze-spektakl-biala-sila-czarna-pamiec-zwyciezyl-w-festiwalu-dramaturgii.html>
<https://mojaholandia.nl/artikul/90-lat-temu-w-holandii-odbyly-sie-igrzyska-olimpijskie>
<https://natemat.pl/141837,polki-o-ktorych-przed-wojna-mowil-swiat-wyroznialy-sie-talenty-uroda-i-zarobkami-a-i-tak-wielbily-je-tlumy>
https://www.youtube.com/watch?v=YzYHuCdhp38&list=RDYzYHuCdhp38&start_radio=1

PRZEBIEG ZAJĘĆ

CZĘŚĆ WSTĘPNA

Koordynatorem projektu może być nauczyciel, wychowawca lub opiekun samorządu uczniowskiego. Realizację ułatwi współpraca z opiekunem szkolnego chóru, zespołu muzycznego, a także opiekunem koła redakcyjnego oraz instytucji pozaszkolnych, np. lokalnego ośrodka kultury. Uczniowie podzieleni na kilkuosobowe grupy przygotowują prezentacje na zadany temat. Dotyczy to także wyboru formy adekwatnej do przekazu informacji, np. prezentacji multimedialnej, występu artystycznego, zademonstrowania konkurencji sportowej. Do zadań uczniów należy także przygotowanie strojów z epoki, rekwizytów itp. Członkowie kółka redakcyjnego opracują okolicznościowy numer „Kuriera Warszawskiego”, którego treść będą stanowiły informacje przekazywane podczas prezentacji.

Wybrane formy prezentacji powinny się odwoływać do sposobów przyswajania informacji preferowanych obecnie przez młodych ludzi. Teksty informacyjne muszą być krótkie, ich zadaniem jest wprowadzenie w tematykę, a główną rolę spełni przekaz wizualny.

Efekty kolejnych etapów realizacji uczniowie zaprezentują w mniejszym gronie, dokonując poprawek, modyfikacji pod wpływem opinii kolegów i nauczyciela.

Publiczna prezentacja efektów pracy może odbyć się na okolicznościowym apelu szkolnym, podczas dnia talentów czy innej formy przeglądu aktywności uczniów preferowanych w szkołach, najlepiej w sali gimnastycznej. Na dużym ścianie za pomocą rzutnika z laptopem będą prezentowane zdjęcia lub filmy stanowiące tło dla prezentacji uczniów. Podczas wchodzenia do sali

gimnastycznej widzowie otrzymają kartki z tekstem piosenki, która będzie przerywaniem muzycznym między kolejnymi etapami prezentacji. Widzowie mogą zająć miejsce na podłodze po trzech stronach sali.

CZĘŚĆ GŁÓWNA

Wprowadzające teksty informacyjne, nagrane wcześniej, będą prezentowane za pomocą aparatury nagłaśniającej. Jednocześnie tekst może być ilustrowany filmem lub zdjęciami pokazywanymi na ścianie za pomocą rzutnika. W „reżyserce” zasiądą dwaj uczniowie – jeden zajmie się prezentacją obrazu, drugi – dźwięku.

Dwoje uczniów w strojach z epoki wita wszystkich zebranych, krótko przedstawia ogólną tematykę projektu, formy prezentacji, a także informuje o konkursie, który będzie końcowym punktem programu. Konferansjerzy informują, że między poszczególnymi prezentacjami wszyscy, także widzowie, będą śpiewać piosenkę *Lata dwudzieste, lata trzydzieste*, tekst Marek Groński, muzyka Włodzimierz Korcz. Proszą publiczność o próbę śpiewu. Na ekranie pojawia się film prezentujący Warszawę z lat 20. z podkładem muzycznym *Lata dwudzieste, lata trzydzieste*, źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=XWOzpKBEJR8>. Wszyscy zgromadzeni śpiewają refren utworu. Uczniowie dziękują za próbę śpiewu i życzą miłego odbioru. Z głośników słychać tekst wprowadzający w tematykę (**załącznik nr 1** – tekst informacyjny nr 1)

Scena 1. Na ścianie obraz emitowany przez rzutnik – data 1920 (**załącznik nr 2**). Po chwili zmiana tła – plac Zamkowy w Warszawie. Pod ekran z ulic wchodzą uczniowie w ubraniach

z epoki. Panowie w jasnych garniturach z szerokimi nogawkami, kraciastych marynarkach. Panie w sukienkach i nakryciach głowy charakterystycznych dla okresu przedwojennego. Przypomina to zwykły warszawski dzień. Nagle wbiega chłopiec gazeciarski z naręczem gazet z okrzykiem „Wojna z bolszewikami, Rosjanie pod Warszawą!”. Przechodnie kupują egzemplarze gazety, czytają zaniepokojeni.

Scena 2. Na „ekranie” widzimy plakaty mobilizujące ochotników do zasilania szeregów armii polskiej (**załączniki nr 4 i 5**)

Scena 3. Z lewej strony stołu, na którym leży mapa z ustawionymi na niej figurami i proporczykami, tworzącymi plan bitwy, stoi zamyślony Józef Piłsudski, ze wzrokiem utkwionym w mapę, z rękami opartymi o blat. Widzimy jego profil z charakterystycznymi wąsami. Na „ekranie” wyświetlany jest film z komentarzem, ilustrujący ruchy wojsk podczas Bitwy Warszawskiej, źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=8E8AV-3-hIBA>. Kolejny film prezentuje krwawy przebieg walk, źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=LxYabVwgZao>.

Scena 4. Na ekranie ponownie zdjęcia Warszawy w zwykły dzień. Stolica po wojnie polsko-bolszewickiej powoli wraca do normalności. Tym razem w tle pojawia się Ogród Saski, miejsce spacerów warszawiaków w słoneczne popołudnia. Uczniowie ubrani i uczesani zgodnie z panującą wówczas modą. Z głośników płyną informacje dotyczące najnowszych trendów mody (**załącznik nr 7** – tekst informacyjny nr 2). Na zakończenie sceny wszyscy śpiewają refren utworu *Lata dwudzieste, lata trzydzieste*.

Scena 5. Podczas przerwania muzycznego przed „ekranem” ustawiane są krzesła jak w sali kinowej. Wystylizowani na warszawiaków uczniowie

zajmują miejsca. Z głośników słyszymy tekst dotyczący kina niemego (**załącznik nr 8** – tekst informacyjny nr 3).

Na ekranie pojawia się film – zwiastun pierwszej ekranizacji *Pana Tadeusza*, źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=0u8SHvgXdOg>. Pokaz zostanie o kilka sekund skrócony, żeby widzowie nie dostrzegli tytułu, ponieważ będzie to jedno z pytań konkursowych.

Scena 6. Dotychczasowa sala kinowa zmieni się w lokal, w którym występują największe gwiazdy piosenki lat dwudziestych. Krzesła zostają, na ścianie za pomocą rzutnika pojawia się kurtyna. Zmieniają się widzowie. Miejsca zajmują uczniowie w strojach wieczorowych. Panowie w ciemnych garniturach, panie w długich sukniach i eleganckich butach. Wszyscy czekają z niecierpliwością na występ największej gwiazdy – Hanki Ordonówny. Na scenę wychodzi uczennica uzdolniona wokalnie i wykonuje ówczesny szlagier *Trudno*. Jeśli nie potrafi naśladować charakterystycznego głosu i manieri, w jakiej śpiewała Ordonówna, wykona utwór z playbacku, źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=O-0nYFJfJME8>.

Scena 7. Podczas zmiany scenografii wszyscy zaśpiewają przerwynek muzyczny *Lata dwudzieste, lata trzydzieste*. Jako tło kolejnej sceny będzie widoczna data „1924”. Na scenę ponownie wbiegnie gazeciarski z okrzykiem: „Kurier Warszawski, Kurier Warszawski. Nobel dla Reymonta! O polskich chłopach mówi cały świat”. Przekazuje kilka egzemplarzy „Kuriera Warszawskiego” uczniom.

Scena 8. Scenografię stanowią stół i krzesła stojące na środku pokoju. Na stole stoi odbiornik radiowy. Tłem przez kilka sekund jest data 1926 (**załącznik numer 11**), później wewnątrz pokoju (**załącznik nr 12**). Słyszymy tekst dotyczący początków radia w Polsce

(**załącznik nr 13** – tekst informacyjny nr 4). Do pokoju szybko wbiega cała rodzina: rodzice i dwoje dzieci. Tata z namaszczeniem uruchamia radio. Wszyscy z niecierpliwością wyczekują na audycję, ale z radioodbiornika słychać tylko dziwne szumy. Tata próbuje „naprawić” radio, uderzając w nie z góry dłonią.

Scena 9. Na scenę wbiega gazeciarz z okrzykiem: „Pierwsze złoto dla Polski na olimpiadzie. Halina Konopacka mistrzynią olimpijską!”. Na „ekranie” pojawia się data 1928 (**załącznik nr 14**). Tęm jest plakat Igrzysk Olimpijskich w Amsterdamie (**załącznik nr 15**). Następnie zdjęcie Konopackiej (**załącznik nr 16**). Słyszymy relację z przebiegu konkursu (**załącznik nr 17** – tekst informacyjny nr 5). Na środku sali staje wysoka uczennica ubrana jak Konopacka: strój sportowy, na głowie czerwony beret. Naśladując rzut dyskiem rzuca delikatnie talerzami frisbee. Oddaje pięć rzutów. Jeden z uczniów łapie talerze i na środku koła do rzutów układa pięć kół olimpijskich. Podczas prezentacji Konopackiej dookoła

sali biega anonimowy biegacz. Dla zebranych jest zagadką, kim jest.... Głos z głośników informuje, że to wielki talent, który niedługo powtórzy osiągnięcie słynnej koleżanki (**załącznik nr 18**) – tekst informacyjny nr 6. Słyszymy nagranie radiowe, w którym Janusz Kusociński – bo o nim mowa – dzieli się wrażeniami po zdobyciu złotego medalu olimpijskiego w Los Angeles, źródło: <https://www.youtube.com/watch?v=4N-s1r63XzNA>.

Scena 10. Rozbrzmiewa utwór *Co nam zostało z tych lat*, szlagier z lat 20. wykonywany przez współczesnych artystów, źródło: https://www.youtube.com/watch?v=YzYHuCdhp38&list=RDYzY-HuCdhp38&start_radio=1. Na środek sali wychodzą wszyscy uczniowie realizujący projekt w strojach z lat 20. Dziękują za uwagę, kłaniają się. Następuje ostatni punkt programu, czyli konkurs dla widzów w humorystycznej formie.

CZĘŚĆ KOŃCOWA.

Konkurs wiedzy dla uczniów (**załącznik nr 19**).

Załącznik nr 1.

Text informacyjny nr 1 – wprowadzający w tematykę lat 20.

Lata 20. XX wieku w historii Polski to czas szczególny. Po ponad stuletnim okresie zaborów i tragicznej w skutkach I wojnie światowej państwo znajdujące się w bardzo trudnym położeniu stanęło przed zadaniem odbudowy, a w wielu przypadkach musiało stworzyć od nowa wiele dziedzin życia, zaczynając od gospodarki, nauki, kultury, sił zbrojnych, a na sporcie kończąc. Pomimo licznych trudności w likwidowaniu szeroko rozumianych zapóźnień cywilizacyjnych, wiele z tego, co wydarzyło się w tamtym okresie, pozostawiło niezatarty ślad w historii kraju, świadomości ówczesnego człowieka i w znacznym stopniu wpłynęło na życie następnych pokoleń rodaków. Warszawa jako stolica odradzającego się państwa była w tamtym czasie głównym ośrodkiem, gdzie te wydarzenia się dokonywały i wpływały na zmiany zachodzące w całym kraju.

Załącznik nr 2.

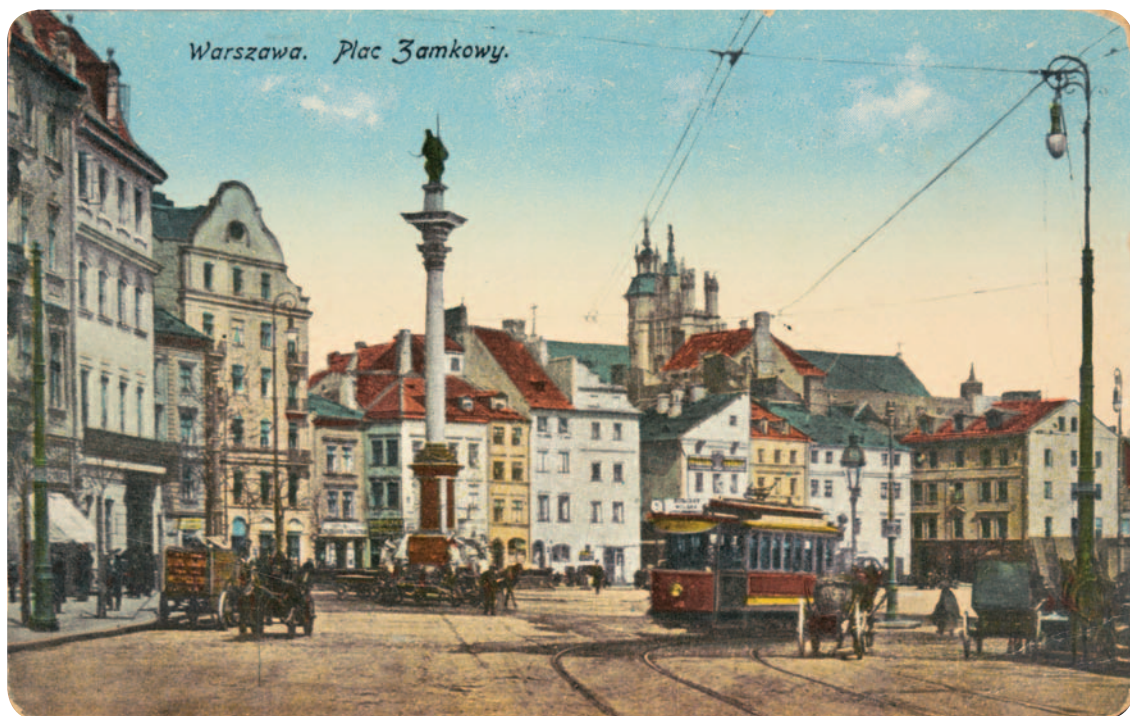
Ilustracja – rok 1920

1920

Załącznik nr 3.

Ilustracja – Ulica Warszawy, plac Zamkowy

Załącznik nr 4.

Ilustracja – plakat mobilizacyjny

Źródło: <https://nowosci.com.pl/gajchan-najechal-na-nasz-region/ar/11268126>.

Załącznik nr 5.

Ilustracja – plakat mobilizacyjny

PUNKT REKRUTACYJNY BITWA WARSZAWSKA 1920

Bitwa Warszawska to jedno z najważniejszych wydarzeń w naszej historii. Dzięki zaangażowaniu całego społeczeństwa Wojsko Polskie powstrzymało bolszewicką nawałę. 13 sierpnia 1920 roku z jednego z największych punktów rekrutacyjnych na terenie Warszawy, z Pragi, z ulicy Kłopotowskiego wyruszył jeden z ochotniczych batalionów 236 Pułk Piechoty. Składał się on głównie z uczniów warszawskich szkół. W większości rekruci pochodzili z warszawskiej Pragi, a ich kapelanem był ksiądz Ignacy Skorupko - człowiek, którego niezłomna postawa stała się symbolem zatrzymania sowieckiej nawały.

Patronat nad obchodami objął
Instytut Pamięci Narodowej Oddział w Warszawie

Patronat honorowy
Poseł do Parlamentu Rzeczypospolitej Polskiej Paweł Lisiecki

Patronat medialny: Tygodnik „Idziemy”, Salve TV, Radio Warszawa
Organizatorzy: Towarzystwo Miłośników Polskiej tradycji i Kultury, Myśl Praska
Partnerzy: Urząd Dzielnicy Praga-Północ m.st. Warszawy, Towarzystwo Historyczne Rok 1920

Źródło: <http://tmptik.org.pl/zywa-lekcja-historii-punkt-rekrutacyjny-bitwa-warszawska-1920-roku/>

Załącznik nr 6.

Ilustracja – Ogród Saski

Załącznik nr 7.

Tekst informacyjny nr 2**Moda**

Warszawa po zakończeniu wojny polsko-bolszewickiej powoli wraca do normalności. Mieszkańcy stolicy próbują cieszyć się życiem, otwierają się na nowe trendy mody rodem z Paryża. Ubiór zawsze jest odbiciem czasów, aktualnej sytuacji politycznej, kulturalnej i społecznej. Nie inaczej było w latach 20., kiedy to nowatorski i odważny kanon mody, zapoczątkowany przez Coco Chanel, po raz pierwszy pozwolił kobietom odkryć nogi. Popularne stały się małe czarne – krótkie, proste i dopasowane sukienki z czarnej krepy o długich rękawach i wycięciu przy szyi. Wersja wieczorowa małej czarnej – uszyta z jedwabiu lub szyfonu – miała krótsze rękawy i większy dekolt. W drugiej dekadzie XX wieku powstały także takie klasyki, jak beżowy trencz Burberry czy pierwsza koszulka polo, zaprojektowana przez tenisistę Rene Lacoste. Ogromny wkład w wizerunek kobiety lat 20. miał także polski fryzjer, Antoine (Antoni Cierplikowski). To właśnie on był pierwszym, który stworzył nową damską krótką fryzurę „na chłopczycę” która na zawsze stała się ikoną tej dekady. Lata 20. w modzie inspirują do dziś i to nie tylko wtedy, gdy wybieramy się na klimatyczną imprezę.

Źródło: https://domodi.pl/trendy/lata-20-moda-damska-i-meska-historia-i-inspiracje-na-impreze-w-stylu-lat-dwudziestych_2391.

Załącznik nr 8.

Tekst informacyjny nr 3**Nieme kino**

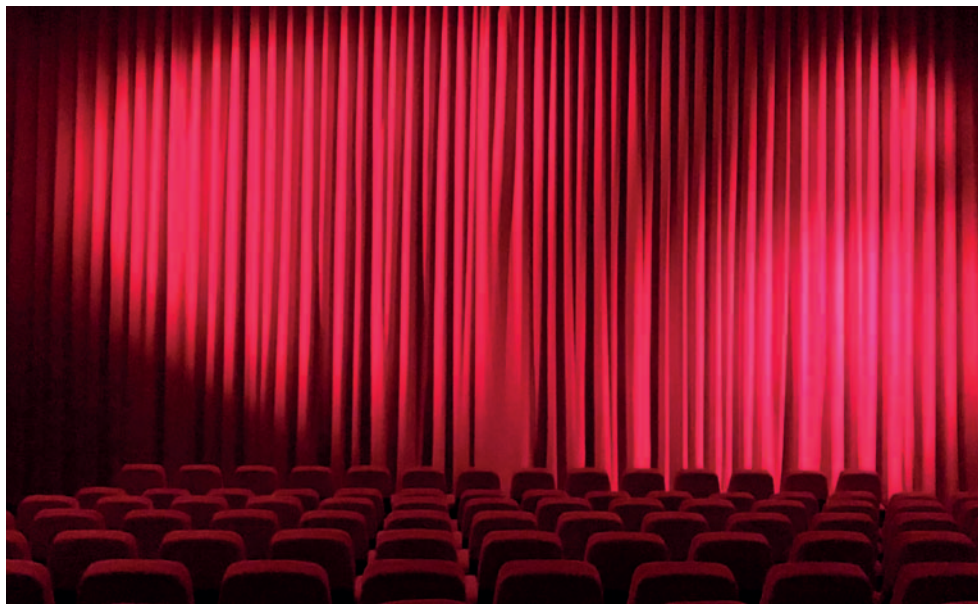
Początek lat 20. w Polsce to jeszcze czas kina niemego. Filmy nieme opierały się na wyrazistej grze aktorskiej. W salach kinowych znajdowali się taperzy, czyli pianiści grający podczas wyświetlania takich filmów. Mieli oni utrudnione zadanie, ponieważ byli odwrócenii tyłem do ekranu i nie wiedzieli, jaka scena odgrywa się w danej chwili za ich plecami, obserwowali więc reakcje widzów. Od dzisiejszych produkcji filmy nieme różnią się tak bardzo i pod tak wieloma względami, że dla wielu współczesnych widzów są po prostu niezrozumiałe. Sto lat temu kino operowało zupełnie innym językiem. Pewne zabiegi, które w tamtych czasach były powszechne i doskonale rozumiane przez publiczność, z biegiem lat wyszły z użycia, a dziś już nie trafiają do widzów, nie są tak czytelne jak kiedyś.

Załącznik nr 9.

Ilustracja – kurtyna

Załącznik nr 10.

Ilustracja – rok 1924

1924

Załącznik nr 11.

Ilustracja – rok 1926

1926

Załącznik nr 12.

Ilustracja – wnętrze pokoju

Załącznik nr 13.

Tekst informacyjny nr 4

Polskie Radio rozpoczęło regularną emisję programów 18 kwietnia 1926 roku o godz. 17.45, słowami: „Halo, halo Polskie Radio Warszawa, fale 480”, wypowiedzianymi przez jego pierwszą spikerkę Halinę Sztompkównę. Pierwszą audycję poświęcono muzyce Fryderyka Chopina. Programy radiowe najbardziej cieszyły entuzjastów muzyki popularnej, rozrywkowej, kameralnej oraz wielbicieli chórów, wieczorów kompozytorskich, literackich i miłośników teatru. Już wówczas było jednak wiadomo (trend światowy), że wkrótce radio będzie musiało wyjść ze specjalnie wygłuszanych studiów i zająć się wydarzeniami interesującymi coraz większą liczbę słuchaczy.

Załącznik nr 14.

Ilustracja – rok 1928

1928

Załącznik nr 15.

Ilustracja plakat – Igrzyska Olimpijskie w Amsterdamie

Załącznik nr 16.

Ilustracja plakat – Halina Konopacka

Załącznik nr 17.

Tekst informacyjny nr 5

27-letnia lekkoatletka AZS Warszawa, aby rozładować napięcie przedstartowe i stres, rozbiła – podobno umyślnie – talerz ze śniadaniową jajecznicą. W wywiadzie dla czasopisma „Stadion” zwierzyła się, jak toczyła walkę ze sobą i konkurentkami:

„Mój dzień zapowiadał się nieszczególnie. Od rana padał deszcz. Oślizgły dysk, miękkie koło, zimno, wiatr, to niedobry prognostyk. Jedyne moje atuty – chęć zwycięstwa – chęć tak wielka, że prawie pewność... Z szatni przez długi tunel wychodzę na boisko. Dopiero teraz widzę przytłaczającą potęgę stadionu... Z trudem odnajduję biało-
-czerwone chorągiewki na trybunach, wśród rozkołysanego tłumu widzów. Z trudem tylko słyszę okrzyki «Polska!, Halina!» i czuję, że ci ludzie proszą, dopominają się o hymn i sztandar. Jestem ogromnie podniecona. Moja mała, biało-czerwona chorągiewka z boiska musi wyrosnąć w wielki sztandar i zawisnąć na najwyższym maszcie”.

Na stadionie silna i zgrabna dyskobolka (175 cm, 62 kg) pokazała pełnię swej klasy. Wicemistrzyni, Amerykanka Lilian Copeland, uzyskała wynik o 2,54 m gorszy (37,08). Brązowa medalistka, Szwedka Ruth Svedberg, rzuciła na odległość 35,92. We wrześniu 1939 roku Halina Konopacka wraz z mężem ratowała przed Niemcami tony złota ze skarbca Banku Polskiego. Przewoziła je, sama kierując jedną z ciężarówek, przez Rumunię, Liban, Sztambuł, Bejrut, aż do Francji.

Źródło: <https://sport.tvp.pl/38302292/halina-konopacka-pierwsze-polskie-zloto-1928-amsterdam-video>.

Załącznik nr 18.

Tekst informacyjny nr 6

Janusz Kusociński był bez wątpienia jedną z największych gwiazd polskiego sportu okresu międzywojennego – wybitny biegacz, wielokrotny rekordzista Polski na długich dystansach. Świecił także międzynarodowe tryumfy, a w 1932 roku zdobył dla kraju złoty medal olimpijski podczas Igrzysk w Los Angeles. Przed wojną łączył treningi z pracą w szkole i klubach sportowych, gdzie pełnił funkcję trenera i wychowawcy młodzieży. Prócz biegów jego wielką pasją była piłka nożna. W 1928 roku odbył również służbę wojskową w szkole podoficerskiej, którą skończył z bardzo dobrym wynikiem oraz ze stopniem kaprała. Po wybuchu II wojny światowej na ochotnika zgłosił się do polskiej armii. W czasie kampanii wrześniowej brał udział w obronie Warszawy, gdzie odznaczył się dużym poświęceniem i męstwem. Otrzymał nawet Krzyż Walecznych, przyznany mu przez dowódcę obrony stolicy gen. Juliusz Rómmła. Wojna położyła kres jego karierze sportowej i działalności społecznej. Zaangażował się w działalność konspiracyjną. Został rozstrzelany przez Niemców w Palmirach 21 czerwca 1940 roku.

Źródło: http://www.sww.w.szu.pl/index.php?id=artykuly_tragiczne_losy_janusza_kusocinskiego.

Załącznik nr 19.

Pytania konkursowe

Pyt. nr 1. Jak nazywana była Bitwa Warszawska? Odp. Cud nad Wisłą.
Nagrodą jest możliwość zrobienia selfie z Józefem Piłsudskim.

Pyt. nr 2. Jak nazywała się klacz Marszałka? Odp. Kasztanka.
Nagrodą jest karnet na godzinną jazdę na Kasztance.

Pyt. nr 3 Wymień największe przeboje Hanki Ordonówny. Odp. *Na pierwszy znak, Miłość Ci wszystko wybaczy*. Nagrodą jest możliwość zanieśienia bukietu kwiatów z liścikiem od wielbiciela do garderoby artystki.

Pyt. nr 4. Jaki tytuł nosił film niemy, którego zwiastun oglądaliście? Odp. *Pan Tadeusz*. Nagrodą jest 5-godzinny karnet do szkolnej biblioteki dający możliwość przeczytania *Pana Tadeusza* – egzemplarza z ilustracjami Michała Elwiro Andriollego.

Pyt. nr 5. W jakim mieście Konopacka zdobyła mistrzostwo olimpijskie? Odp. W Amsterdamie. Nagrodą jest przymierzenie czerwonego beretu, w którym wystąpiła na zawodach.